Donderdag, 16 April 1942 — DAGBLAD — 59ste Jaargang, No. 3576

AMIGOE DI CURAÇAO

Dit blad verschijnt dagelijks (behalve 's Zondags).
Abonnementsprijs voor het Gebiedsdeel fl. 1.50 per maand [Aruba fl. 2.—] bij vooruitbetaling.
Afzonderlijke nummers fl. 0.10.

Adm.: Tel. 1550. Redactie: Tel. 1858.
Hoofdredacteur: Dr. JOH. HARTOG
Spreekuur van de Redactie 16—18 uur.
Bureaux: Conscientiesteeg 27—29.
Adres Postbus 80, Willemstad.
Uitgeefster: Paulus-drukkerij.

Kantoor Verenigde Staten: M. D. BROMBERG & Ass. Inc
19 to 25 West 44th Street, New York N. Y.
Kantoor voor Redactie en Administratie Aruba:
J. E. CROES, Postbus 14, Nassaustraat, Oranjestad, Telef. 38

„Vliegende Forten" bombarderen de Philippijnen.

Noordamerikanen in Frankrijk krijgen de raad ogenblikkelijk te vertrekken.

Dag en nacht valt de Raf de vijandelijke gebieden aan.

PHILIPPIJNEN DOOR NOORDAMERIKAANSE VLIEGTUIGEN AANGEVALLEN.

Het Hoofdkwartier van Generaal MacArthur maakte een verpletterende Noordamerikaanse luchtaanval bekend op Japanse bases in de Philippijnen.

De door de Japanners bezette luchtbases te Manilla, Cebu en Davao werden bestookt door Noordamerikaanse bommenwerpers.

Te Cebu werden 3 transportschepen tot zinken gebracht en 2 andere getroffen. Bovendien vielen verschillende bommen vlak naast andere schepen.

Te Cebu werden tevens 3 vijandelijke vliegtuigen neergeschoten en verschillende op de grond beschadigd. Belangrijke schade werd er aangericht aan de dokken.

Te Nichols Field bij Manilla werden hangars vernield en startbanen beschadigd.

Te Davao werd 1 bommenwerper vernield en verschillende beschadigd. 2 Transportschepen werden getroffen en waarschijnlijk tot zinken gebracht, 1 vliegboot werd neergeschoten en 2 werden beschadigd. Ook werden te Davao troepenconcentraties aangevallen en dokken en loodsen beschadigd.

De Noordamerikaanse luchtoperaties werden aangevoerd door Brigadier Generaal Ralph Royce. In een verklaring prees Luitenant Generaal George Brett, Commandant van de luchtstrijdkrachten, in het Zuid-Westen van de Stille Oceaan, Royce. De verklaring zeide: Generaal Royce bood zich aan en werd gekozen om het commando te voeren over deze zeer belangrijke zending. Zijn verrichtingen zullen ongetwijfeld later in een verklaring worden verteld. Thans is het echter gewenst erop te wijzen, dat hij het ontzaggelijke belang van de luchtmacht heeft getypeerd. Hij heeft in uiterste mate de geest van de offensieve actie gedemonstreerd, welke zo belangrijk is voor het winnen van elk militair conflict".

De vliegtuigen, die de terugkerende aanvallers droegen van de aanval op de Japanse bases in de Philippijnen, waren nauwelijks tot stilstand gekomen op hun basis ergens in Australië toen Generaal Russ Lincoln — als vertegenwoordiger van Brett — Royce begroette en hem op last van Roosevelt met het „Distinguished Service Cross" (Vliegerskruis voor onderscheiden dienst) decoreerde. De zelfde decoraties werden ook toegekend aan Luitenant Kolonel John Hubert Davies en Kapitein Franck Bostrom (Noordamerikaans Hoofdkwartier in Australië, (AP) 15.4).

DE AANVAL OP DE PHILIPPIJNEN.

Clark Lee seint van het Noordamerikaanse Hoofdkwartier in Australië: Luitenant Kolonel J. S. Davies, die een groep Noordamerikaanse bommenwerpers van het type B-24 leidde bij de aanval op Japanse bases in de Philippijnen op Maandag en Dinsdag, zeide: „Wij sloegen de hel uit hen en namen tenminste een weinig revanche voor de leden van ons eskader, die vochten in de loopgraven aan het Bataan-front".

Davies en de bemanning hadden gehoopt de objecten op tijd te bereiken om hun makkers aan het Bataan-front te hulp te komen, doch vonden, dat Bataan reeds gevallen was en velen hunner vrienden vermist, gedood, gewond of gevangen waren. Dientengevolge zetten zij hun aanvallen in met een volledige verontachtzaming van hun eigen veiligheid en gelijk Davies zeide „werd het verlies een weinig dragelijker gemaakt".

Davies zeide: „De groep schoot op zijn minst 1 en mogelijk 2 watervliegtuigen neer te Davao en bracht een groot schip en talrijke andere kleinere tot zinken.

Te Cebu sloegen wij de scheepvaart en de waterkant aan stukken". Hij zeide, dat alle aanvallen werden gedaan onder hevig en accuraat afweervuur, waaruit alle Noordamerikaanse vliegtuigen echter ongedeerd te voorschijn kwamen.

„Te Cebu troffen wij hen eerst geheel onverwacht. Wij kozen de doelpunten uit en sloegen er toen op los. Sommige Japanners stonden aan de waterkant, doch snelden haastig uiteen toen de bommen begonnen te vallen. Het luchtafweergeschut opende, doch het was te laat om ons te deren".

Later op de zelfde dag vielen zij Cebu wederom aan en ditmaal namen zij een transportschip van 10.000 ton buiten de haven waar.

Davies zeide: „Een bom van 500 pond landde precies op het schip en dit zwenkte scherp naar links en begon over te hellen. Het werd zeker ernstig beschadigd en misschien tot zinken gebracht". De volgende dag viel de groep van Davies Davao aan. Hij zeide, dat de vliegtuigen de volle ladingen lieten vallen in de haven van Davao en een aantal kleine schepen tot zinken brachten, die vissersboten schenen te zijn, doch alle hadden kanonnen waarmede zij schoten. „Ik zag een Japanse vliegboot en riep den bombardier door de telefoon om hem te zeggen, dat wij gingen aanvallen. Ik zette ons grote schip in een duikvlucht.

Wij maakten ongeveer 300 mijl per uur en kwamen op gelijke hoogte van den Jap om de bommenwerper te laten schieten. Onze middelste kanonnen openden vuur en wij zagen stukken van het Japanse vliegtuig vliegen, dat minder dan 100 voet van ons verwijderd was. Ook zagen wij wat op rook geleek, tot wij beseften, dat de roerschutter in het Japanse vliegtuig op ons schoot. Ik zeiden tot onzen roerschutter om te vuren. Hij deed dit en sneed een vleugel van het vijandelijke toestel af, dat onbestuurbaar omlaag dook."

Davies vertelde verder: „Intussen vielen 2 andere Japanse watervliegtuigen ons van achteren aan. Een daarvan deed enkele mooie acrobatische toeren om ons te kunnen raken, doch gelukkig miste hij. Die Japanners zijn zeker goede vliegers."

Later op dezelfde dag viel de groep van Davies Davao aan en concentreerde zich op vijandelijke troepen, die van geringe hoogte werden gebombardeerd.

Een vlieger zeide: „Dat was de meest bevredigende zending van allemaal, omdat wij talrijke duikbombardementen hadden ondergaan toen wij op Bataan waren. Wij wisten hoe ons bombardement onze troepen zou bemoedigen en den vijand treffen."

De terugkerende vliegers onthulden, dat de Noordamerikaanse en Filipinotroepen de Japanners hadden gedwongen zich in twee sectoren ten Zuiden van Davao in te graven. Zij zeiden, dat de linies in deze gebieden duidelijk te onderscheiden waren. „Wij vlogen zo laag over, dat de ontploffing van onze bommen onze eigen toestellen deed schokken.".

Een vlieger zeide: „Wij legden onze bommen precies in de Japanse vossenholen en loopgraven." Hij zeide, dat een kameraad-vlieger, die Nichols Field bij helder daglicht bombardeerde, de Japanners bij verrassing nam. De vijand deed geen poging tot onderschepping, terwijl de vliegende forten over ronkten, en merkte klaarblijkelijk niet, dat het Noordamerikaanse vliegtuigen waren, alvorens de bommen vielen (Het Noordamerikaans Hoofdkwartier in Australië, (AP) 15.4).

HITLER EN ZIJN GENERALE STAF ZIJN HET NIET EENS.

Britse berichten uit Ankara deelden mede, dat Hitler weer van mening verschilt met zijn Generale Staf, volgens inlichtingen, die ontvangen werden uit gewoonlijk goed ingelichte neutrale kringen. Gemeld wordt, dat deze berichten te kennen geven, dat Hitler gesteund wordt door Mussolini's aandringen, dat het lente-offensief op 1 Mei moet beginnen, doch dat de Generale Staf Juni vroeg genoeg acht met het oog op de toestanden in het Noorden van Rusland (Londen, (AP) 15.4).

MUITERIJEN ONDER JAPANSE TROEPEN.

Het Centrale Chinese nieuwsagentschap deelde mede, dat een bataljon van Chinese satellieten-troepen tot een aantal van 500 in het Noorden van Honan aan het muiten sloeg en talrijke Japanse officieren en manschappen doodde. Naar vermeld wordt, zouden de troepen naar de Chinese strijdkrachten zijn overgelopen (Tsjungking, (AP) 15.4).

DE BRAND VAN DE „NORMANDIE".

Het marine-subcomité van het Noordamerikaanse Huis van Afgevaardigden wierp in een verslag over de brand van de „Normandie" de schuld op zorgeloosheid en gebrek aan een goede surveillance", doch zeide, dat de gelegenheden voor sabotage „overvloedig" waren. Het subcomité heeft een onderzoek naar de brand beëindigd, dat 2 maanden duurde.

Verklarende, dat de brand ontegenzeggelijk ontstond door de vonken van een steekvlam, welke zwemgordels aanstak, zeide het subcomité, dat het onderzoek niet aan het licht heeft gebracht, dat iemand de bedoeling had om sabotage te plegen. Het subcomité voegde hieraan toe, dat de brand niet „opzettelijk of met kwade bedoelingen" werd veroorzaakt. „Er is echter geen verontschuldiging voor de conclusie, dat de oorzaak en de gevolgen van de brand direct zijn toe te schrijven aan gebrek aan een goede surveillance" (Washington, (AP) 15.4).

GROTE BRAND IN FONTAINEBLEAU.

„Exchange Telegraph" onthulde via de radio van Vichy, dat een brand van enorme afmetingen de laatste 2 dagen woedt in Fontainebleau en dat reeds 250 woningen werden verbrand (Londen, (AP) 16.4).

DE CONVOOIQUAESTIE WORDT BESPROKEN.

Men verwacht, dat de quaestie van convooien een der grootste problemen zal zijn, die morgen besproken zullen worden bij de derde bijeenkomst van de Inter-Amerikaanse Defensieraad.

Welles had gezegd, dat het eerste probleem van de Raad is een organisatie van convooien te vormen, teneinde een betere en veiliger scheepvaart tussen de Amerika's te verzekeren (Washington, (AP) 15.4).

DUITS SCHIP MET SUCCES AANGEVALLEN.

Het nieuwsbureau van het Britse Ministerie van Luchtvaart deelde mede, dat Britse bommenwerpers een middelgroot Duits voorraadschip aanvielen in een fjord ten Noorden van Bergen en het in zinkende toestand achterlieten (Londen, (AP) 15.4).

WAT GAAT ER MET MARTINIQUE GEBEUREN?

Het Congreslid Charles Faddis heeft gisteren een beroep op de regering gedaan om, desnoods met de sterke vuist, „alle Franse gebiedsdelen die nodig zijn voor de voortzetting van de oorlog" te bezetten. Vele bladen houden betogen van dezelfde strekking. De Washington Post dringt er op aan niet op de nazies te wachten bij het nemen van maatregelen ten opzichte van Martinique. De New York Post vraagt onmiddellijke bezetting van Guadeloupe en Martinique in naam van de oude Franse Republiek en daar de oude Franse driekleur te planten. Zelfs de uiterst conservatieve en bezadigde Baltimore Sun schrijft: „Wanneer Dakar onder Duitse contrôle komt zullen wij de status der Frans Westindische eilanden en van Frans Guyana ernstig onder ogen moeten zien" (Washington, G.P.D. 16.4).

VERKEER DOOR DUITSERS STOPGEZET.

De Russische radio zeide, dat volgens de „Tidningen" van Stockholm de Duitse militaire autoriteiten in Noorwegen de zeeëngte tussen Gude en Valdere in de buurt van Aalesund voor het verkeer hebben gesloten alsmede tussen Uttere en Gossen in de buurt van Molde (Moskou, (AP) 15.4).

CARMONA INGEHULDIGD.

President Carmona werd ingehuldigd voor zijn tweede periode van 7 jaar als President van Portugal. Ter gelegenheid hiervan werd hem door Hitler een boodschap gezonden, waarbij deze zijn „beste wensen" tot uitdrukking bracht voor het welzijn van Carmona en een gelukkige toekomst voor het Portugese volk (Lissabon, (AP) 15.4).

Het nieuws van vandaag.

Vandaag is Piet Laval in Vichy terug na in Parijs verslag te hebben uitgebracht aan zijn meesters en trawanten. Vandaag hopen wij te horen hoe de Franse Regering georganiseerd zal worden en in welke mate Duitsland hier baat bij zal hebben. Het is de vraag of Jean François Darlan zich de vloot afhandig zal laten maken, die intussen reeds 2 jaar lang op non-activiteit is gesteld en niet eens in staat is geweest zich bezig te houden met manoeuvres en oefeningen. Deze vloot bestaat op zijn minst uit 3 slagschepen, namelijk de „Strasbourg", de „Dunkerque" en de „Provence". De „Strasbourg" werd door de Britten getorpedeerd in de slag van Oran in 1940 en de „Dunkerque" werd eveneens bij Oran beschadigd. Beide werden niet lang geleden naar Toulon gebracht en men gelooft, dat zij thans weer gereed zijn voor actie. De „Provence", die er bij Oran ook niet zonder kleerscheuren afkwam, is waarschijnlijk ook reeds gerepareerd. Bovendien is er de „Jean Bart", die in 1940 in onvoltooide staat naar Casablanca werd gesleept en waarschijnlijk nog niet klaar is. En tenslotte is er de „Richelieu", die door de Britten bij Dakar werd beschadigd, doch nog kan worden gebruikt als een drijvend fort.

Wat kruisers betreft, gelooft men, dat Frankrijk heeft de zware „Algerie" en 5 andere met 8-duims kanonnen, 3 8-duimers van de „Suffren" klasse en 6 lichte kruisers met 6-duims kanonnen van de „La Galisionniere" klasse. Deze zijn alle in Europese wateren. Frankrijk heeft zijn enige vliegdekschip de „Béarn" en de 6-duims kruiser en mijnenlegger „Emile Bertin" te Martinique. In Juli 1940 had Frankrijk nog 60 torpedojagers en 100 duikboten, doch sommige daarvan, o.a. de grote „Surcouf", strijden nu aan de zijde der Britten. Het slagschip „Lorraine", 2 kruisers met 8-duims kanonnen, de „Duquesne" en de „Tourville", de 8-duimer „Suffren" en de 6-duimer „Duguay Trouin" zouden werkloos te Alexandrië liggen. Wat zal nu met deze vloot gaan gebeuren? En wat zal met de Franse bezittingen op het Westelijk Halfrond gebeuren indien er wat met de vloot gebeurt? Enkele Noordamerikaanse Senators zeiden hierover het een en ander (blz. 1). Tevens komt uit Frankrijk het bericht, dat alle Noordamerikaanse onderdanen van hun Consulaten de raad ontvangen hebben om ogenblikkelijk naar de Verenigde Staten te vertrekken (blz. 1).

De eerste stap van MacArthur in de richting van het verwezenlijken zijner belofte om de Philippijnen weer vrij te maken, is gedaan. 13 „Vliegende Forten" vertrokken uit Australië voor een rondreis van 4000 mijl naar de Philippijnen. Japanse bases, waaronder Nichols Field te Manilla, werden onder handen genomen. 4 Japanse transportschepen werden tot zinken gebracht, 1 werd waarschijnlijk tot zinken gebracht en nog 3 beschadigd. Dit is slechts een deel der behaalde successen. Verdere biezonderheden vinde de lezer op blz. 1.

DE ONTWIKKELINGEN IN FRANKRIJK.

Thomas Hawkins seint uit Bern:

De radio van Parijs gaf hedenavond te kennen, dat Frankrijk spoedig formeel zou bekendmaken, dat het zijn internationale betrekkingen zal veranderen en ingelichte kringen namen aan, dat dit een verklaring van solidariteit met Duitsland zal zijn.

Dit kwam juist toen gemeld werd, dat op het laatste ogenblik in Vichy pogingen werden gedaan om een breuk met de Verenigde Staten te voorkomen, niettegenstaande de spanning, welke ontstaan was door de terugkeer van Laval naar de macht alsmede de diplomatieke wrijving over het vestigen van een Noordamerikaanse Consulaat te Brazzaville in Frans Æquatoriaal Afrika.

De Parijse radio-redenaar verklaarde, dat de gebeurtenissen „haar loop volgen" en dat, wijl de neutrale pers van mening is dat geen belangrijke internationale veranderingen zouden ontstaan, in feite „slechts enkele uren ons nog scheiden van een beslissing". Hij zeide, dat dit waar is, al had Vichy nog geen communiqué uitgegeven. Kringen te Vichy verwachten morgen een communiqué, dat zal handelen over de Regering onder Laval en de Parijse spreker merkte op, dat het ook zal handelen over de „veranderde internationale betrekkingen".

De Parijse pers maakte voorzichtig melding van Lavals benoeming, welke zij reeds lang geëist heeft. Vichy bleef kalm nadat de eerste opwinding van gisteren voorbij was, doch men wacht met spanning op de komende ontwikkelingen en verwacht, dat de gebeurtenissen een „verrassende wending" zullen nemen.

Laval is heden in Parijs en brengt over zijn voortgang rapport uit aan zijn Duitse samenwerkers en zijn Franse medewerkers.

De Noordamerikaanse Ambassadeur Leahy bleef gisteren dicht bij zijn verblijfplaats en behield een waakzame niet-compromitterende houding.

Pétains pogingen om een volslagen breuk met de Verenigde Staten te voorkomen zouden volgens kringen in Bern, die in nauw contact staan met Leahy, „een minuut na twaalven komen" inplaats van het spreekwoordelijke „te elfder ure".

Deze pogingen werden aangespoord doordat Washington heden de voorraad-verschepingen naar Frans Noord-Afrika inhield en voor onbepaalde tijd de plannen uitstelde om Rode Kruis schepen met melk en kinderkleren naar onbezet Frankrijk te zenden. Welke kans de Vichy-Fransen mogen hebben om de middenweg te volgen tussen hun Duitse veroveraars en de Verenigde Staten, is het duidelijk, dat de politiek van Vichy slechts door een kleine groep Fransen wordt gemaakt.

De buitenlandse diplomatieke opinie alhier is, dat Vichy van de Verenigde Staten kon verwachten, dat Leahy zou worden teruggeroepen en een Chargé d'Affaires in de Ambassade zou worden gelaten, terwijl de diplomatieke vertegenwoordiging zou worden aangehouden tot Lavals pro-Duitse program tot uitwerking zou komen.

Gezegd werd, dat, indien dat program het gebruik van de Franse Afrikaanse bases door de Duitsers zou omvatten alsmede het gebruik van de spoorwegen of de Franse vloot, Frankrijk zeker geen kans heeft om de betrekkingen met de Verenigde Staten voort te zetten.

Ten gunste van de Amerikaanse zijde bleef er een kaart, welke belangrijk was niettegenstaande de onzekerheid daaromtrent: Admiraal Darlan, die Vice-Premier was en de macht had over de vloot en de militaire strijdkrachten.

Hoewel hij werd beschouwd als een „samenwerker", werd aangenomen, dat hij nooit volledig het vertrouwen van de Duitsers genoot. In zijn huidige positie zou hij de gebeurtenissen elke kant op kunnen doen zwaaien. De „Zeitung" van Zürich verklaarde echter, dat Darlan één ding in grote mate met Laval gemeen had. Dit is zijn antipathie ten opzichte van Groot Brittannië. De enige verzachtende factor in de gehele geschiedenis was het verlangen van Pétain om de betrekkingen met de Verenigde Staten te blijven onderhouden.

Het blad zeide, dat Laval „de volledige macht heeft gewonnen in de nauwste samenwerking met Frankrijk om de quaesties te regelen betreffende het Franse koloniale Imperium, de marine, de betrekkingen met de Angel-Saksen, de strijd tegen het communisme en ook de binnenlandse toestanden." Het besloot met de verklaring, dat Lavals succes afhing van wat hij zou kunnen doen om de Franse oorlogsgevangenen te bevrijden en de demarcatielijn tussen bezet en onbezet Frankrijk te verwijderen of te verstellen. Wat het bevrijden van de gevangenen betreft, is de algemene opinie, dat Laval zal mislukken, omdat Duitsland hen nodig heeft in de oorlogsindustrieën (Bern, (AP) 15.4).

NOORDAMERIKANEN KRIJGEN DE RAAD TE VERTREKKEN.

Alle Noordamerikaanse onderdanen in onbezet Frankrijk ontvingen heden het verzoek van de Noordamerikaanse Consulaten om zo spoedig mogelijk naar de Verenigde Staten te vertrekken.

De Noordamerikaanse Consulaten te Lyon en Marseille zonden verzoeken rond op circulaires, waarin de Noordamerikaanse burgers, die geen dringende bezigheden in Frankrijk hebben, verzocht worden ogenblikkelijk te vertrekken. De brieven brachten het verzoek niet direct in verband met de terugkeer van Laval tot de macht in de Vichy-Regering (Vichy, (AP) 15.4).

VERSCHEPINGEN VOOR FRANKRIJK OPGEHOUDEN.

Benjamin Sumner Welles verklaarde, dat de verschepingen van niet-militaire voorraden voor Frans Noord-Afrika waren ingehouden, hangende een opheldering van de situatie in Vichy.

Welles deelde op een persconferentie mede, dat zich 2 schepen te New York bevonden, geladen met voorraden voor Noord-Afrika. Deze stonden op het punt te vertrekken volgens een overeenkomst, welke de vorige week werd bekend gemaakt, doch werden thans in de haven gehouden. De overeenkomsten om schepen van het Rode Kruis met melk en voorraden voor kinderen in bezet Frankrijk te zenden, werden volgens Welles ook aangehouden (Washington, (AP) 15.4.

200.000 TON AAN DUIKBOTEN.

Het marine-comité van het Noordamerikaanse Huis van Afgevaardigden keurde de bouw goed van 200.000 ton aan duikboten tot een bedrag van $ 900.000.000. Voorzitter Vinson van het Comité, die de wet heeft ontworpen, legde de nadruk op het belang van duikboten in de huidige oorlog (Washington, (AP) 15.4).

Curaçao.

CURAÇAO EN HET KONINKLIJK HUIS.

Z.K.H. Prins Bernhard is momenteel in Canada en de Verenigde Staten. Reeds is gemeld, dat de Prins en de Prinses in de Nederlandse club te New York een receptie zullen houden. Een van de vooraanstaande leden van onze Curaçaose maatschappij vroeg nu, of het idee niet eens kon geopperd worden van een bezoek des Prinsen of van den Prins met de Prinses samen, aan Curaçao.

Inderdaad is daar al zeer veel voor te zeggen. Niet alleen dat nog nimmer een lid van ons Koninklijk Huis ons land hier heeft bezocht, maar zelfs het argument van voorheen, dat een bezoek aan het grotere Indië steeds voor moet gaan, is nu — helaas — vervallen. Curaçao en Suriname zijn momenteel de enige vrije rijksdelen. Zeer passend zou het dus ongetwijfeld zijn, wanneer de Prins, liefst tezamen met de Prinses, bijvoorbeeld de 30e April of de 10e Mei in de West-Indiën kwamen doorbrengen. Wij menen zelfs, dat ons volk het recht heeft te vragen den Prins en/of de Prinses eens in ons midden te hebben. En de viering van nationale hoogtijdagen als verjaardagen van de Leden van het Koninklijk Huis, of van nationale gedenkdagen als de 10e Mei zullen beter gevierd worden in het eigen vaderlandse milieu van Curaçao of Suriname, dan waar ter wereld ook, nu het Rijk in Europa is uitgevallen. Zou het zelfs niet mogelijk zijn, dat het prinselijk paar van de 29e April tot de 11e Mei in de West Indiën blijft? Zij kunnen dan de ene dag bij ons zijn, de andere dag in Suriname en tussentijd gebruiken voor kennismaking met de beide gebiedsdelen. Vier dagen voor elk gebiedsdeel, is toch werkelijk niet teveel gevraagd van vaderlanders, die hun toekomstige Vorstin in hun midden willen zien.

Wij zeggen het zelfs nog sterker: is het niet een van de vele fouten van het verleden geweest, dat de overzeese rijksdelen als stiefkindertjes behandeld werden? Is het niet veeleer tijd daar nu terstond verandering in te brengen?

Het is te hopen, dat het idee van onzen gezienen landgenoot, die evenwel onbekend wenst te blijven, ingang vinde bij de betrokken instanties. Er is nog ruimschoots tijd voor een arrangement. Men behoeft geen kapitalen uit te geven voor erebogen en vuurwerk. Laat onze Kroonprinses ons volk zien zoals het in werkelijkheid is: nijver, druk, goed-geaard. De tijden zijn er niet naar van een bezoek van het prinselijk paar een feestgetij van te maken. De eenvoud zal ook hier het kenmerk van het ware zijn.

Z.H.E. MGR. VERRIET MORGEN THUIS.

Morgen zal de Apostolisch Vicarius van zijn bezoek aan Aruba op Curaçao terugkomen.

COMMISSIE VOOR CONFLICTEN.

De conflicten van de C.S.M. en de bootwerkers zijn thans gelukkig achter de rug. Teneinde zulke conflicten voortaan te voorkomen, zal dezer dagen een commissie in het leven geroepen worden, die tot taak heeft te waken, dat zulke conflicten in den vervolge zich niet meer voordoen.

DE „VERWISSELING" VAN HET COMMANDO.

Er is al veel te doen geweest over de zg. verwisseling van het militair commando alhier. Thans deelt men ons mede, dat er van een feitelijke verwisseling geen sprake is, aangezien de Gouverneur Opperbevelhebber was en nog steeds is. Wel is het waar, dat Zijn opperbevelhebberschap titulair is. De stappen, welke tot het misverstand aanleiding gaven, werden genomen, door de Noordamerikanen, die zich de organisatie van de Caraïbische gebieden aanmatigden, welke aanmatiging door de Nederlanders ook als gerechtigd werd erkend. Uit dien hoofde is thans een Noordamerikaanse Schout bij Nacht alhier de leider (gesteld onder Admiraal Hoover te Puerto Rico). Chef Staf van den Schout bij Nacht is onze Algemeen Militair Commandant.

De A.M.C. is evenwel nog altijd A.M.C., in zover hij de hoogste militaire autoriteit is voor wat de Nederlandse troepen betreft. Daarnaast is hij Chef Staf in het grotere geheel van het Caraïbische gebied voor wat ons gebiedsdeel betreft. En bovendien (doch dit is nog niet officieel geregeld) zal hij verbindingsofficier worden tussen de Nederlandse troepen en Nederlandse troepen alhier.

Dat de Nederlandse troepen thans onder een Noordamerikaan staan, wil niet zeggen, dat deze de bevoegdheid zou hebben deze troepen bijvoorbeeld naar buiten het gebiedsdeel te verplaatsen. Dit immers is in strijd met de Staatsregeling, die ongewijzigd van kracht blijft.

Wij menen goed te doen, dit van overheidswege geïnspireerde bericht te publiceren, teneinde ernstige misvattingen, welke te dezen aanzien alhier heersen, te corrigeren.

GEEN OPHEFFING VAN VERDUISTERING.

De geruchten, dat vandaag of morgen de verduistering zal worden opgeheven of op een later tijdstip 's avonds zal ingaan, berusten op niets. Een officiële zegsman deelde ons mede, dat zulke plannen niet bestaan.

VERDUISTERING.

Hedenavond begint de verduistering om 18.17 uur. Zij eindigt morgenochtend om 6.02 uur.

PUBLICATIE-BLADEN IN HET PAPIAMENTS.

Een van de goede gevolgen van het conflict met de bootwerkers is zeker wel, dat voortaan Publicatie-bladen, die voor het volk van belang zijn, dat geen of te weinig Nederlands kent, ook in het Papiaments zullen worden uitgegeven. Naar men ons mededeelt, zullen deze Publicatie-bladen in verstaanbaar Papiaments worden uitgegeven, zodat deze uitgave dus nog voor zal zijn op de officiële Nederlandse uitgave, die vaak in onverstaanbare taal is vervat.

C. C. DE MONCHY GETROUWD.

Onze bekende oud-plaatsgenoot, C. C. de Monchy, indertijd werkzaam bij de N.V. Pletterij-Nederhorst alhier, is heden te Paramaribo in de echt getreden met mejuffrouw Aaltje Tilkema.

ONZE TROTTOIRS.

Men schrijft ons:

Het zou goed zijn m.i., wanneer de Openbare Werken eens iemand de trottoirs lieten nagaan en repareren. Op diverse punten zijn nl. gevaarlijke gaten en putten, welke reeds o.a. een gebleseerde enkel tengevolge hebben gehad (o.a. vóór „Roxy", voor het huis van den Amerikaansen Vice-Consul etc.). Vooral nu, met de verduistering is een en ander gevaarlijk en kan m.i. vandaag of morgen het Gouvernement geld kosten. Doordat een en ander m.i. met zeer geringe kosten en slechts weinig moeite verholpen kan worden, is het der moeite waard hierop de aandacht te vestigen.

PRIJSOPDRIJVING.

De Gouvernementspersdienst schrijft:

Herhaaldelijk wordt door het publiek geklaagd over de hoge prijzen, die door winkeliers voor hun goederen worden gevraagd en wordt hun al gauw verweten, dat zij zich aan prijsopdrijving schuldig maken. Vaak zal echter blijken, dat deze hoge prijzen voortvloeien uit de hoge inkoopprijzen, de dure vrachten, de verhoogde verzekeringstarieven enz. Dat is dan wel niet prettig, maar er is niets aan te doen, men kan van den winkelier niet verwachten, dat hij met verlies zal verkopen. Vaak echter ook is het duidelijk, dat te veel gevraagd wordt en dat het onmogelijk is, dat van de ene op de andere dag zulk een verschil in prijs zou voortvloeien uit hogere kosten. Dan zegt men terecht, dat de winkelier zich aan prijsopdrijving heeft schuldig gemaakt. En dan verwijt men het Gouvernement, en wel speciaal het Bureau voor Sociale en Economische Zaken, dat in dezen niet strenger wordt opgetreden, de overtreder niet wordt vervolgd en terdege gestraft.

Maar vergeten wordt, dat juist deze „men", het publiek dus, vaak mede schuld treft inzake deze prijsopdrijvingen. Ten eerste door — zij het onder protest — te betalen wat de winkelier vraagt, ten tweede door geen aangifte te doen van gevallen, waarin men redelijkerwijs van prijsopdrijving kan spreken. Er is welhaast geen verordening, waarbij voor haar juiste handhaving meer de hulp van het publiek, d.w.z. der consumenten, nodig is dan bij de prijsopdrijvingsverordening.

Het strafbare feit immers zal in de regel slechts met effect kunnen worden geconstateerd bij het doen van een aankoop. Indien namelijk blijkt, dat de winkelier een bepaald goed voor een bepaald bedrag heeft verkocht en indien tevens blijkt, dat hij hetzelfde goed kort te voren voor minder verkocht heeft, of wel dat hetzelfde goed in een andere zaak voor een veel lager bedrag wordt verkocht, heeft men een redelijke kans, dat prijsopdrijving kan worden geconstateerd.

Door dan de inkoopfactuur in te zien en te constateren of, en zo ja, hoeveel de inkoopprijs is gestegen, zal men kunnen zeggen of de winkelier een normale prijsverhoging heeft toegepast in verband met zijn hogere kosten, of wel dat hij van de omstandigheden heeft getracht gebruik te maken en een extra winst op het artikel heeft willen halen. Het is duidelijk, dat de vaststelling van voornoemde feiten het best met de hulp van het publiek kan geschieden en het Bureau voor Sociale en Economische Zaken verzoekt dan ook dringend de medewerking van dat publiek. Zonder die samenwerking is het welhaast onmogelijk dat voornoemd bureau enig behoorlijk resultaat bereikt in de controle op de naleving van de voorschriften van de prijsopdrijvingsverordening.

Nu we het toch over prijzen hebben nog een opmerking. Men hoort vaak de vraag waarom het Gouvernement de zaak niet gemakkelijker maakt en eenvoudig maximum-prijzen vaststelt. De vaststelling van een overtreding is dan kinderwerk, ieder weet immers wat de winkelier voor een artikel vragen mag en vraagt hij meer, dan weet men dat hij zijn boekje te buiten gaat.

Dit is zeer zeker juist, maar het prijsvraagstuk is zeer moeilijk en niet zo eenvoudig op te lossen als op het eerste gezicht misschien mogelijk wordt geacht. Zeker niet op Curaçao, en waarom? Wel, omdat Curaçao alles, of zo goed als alles, wat het consumeert of gebruikt, invoert. Maximum-prijzen kan men gemakkelijk vaststellen voor goederen, die in eigen land worden geproduceerd. Men heeft dan namelijk de prijzen van alle bestanddelen, waaruit een product bestaat, in handen, en kan dus ook de prijs van het eindproduct bepalen. Anders is het met import-goederen. „Prices of imported products cannot be frozen", kan de lezer van het weekblad „Time" in het jongste nummer lezen.

Men heeft immers geen enkele controle of zeggenschap over de prijzen van de goederen, die het eindproduct maken en dus ook geen zeggenschap over de prijs van het eindproduct. Curaçao heeft daarvoor te betalen wat het gevraagd wordt en wat het gevraagd wordt, is tegenwoordig haast wekelijks een andere prijs, d.w.z. wel steeds een hogere.

Stelt het Gouvernement vandaag aan de hand van de inkoopfactuur en de overige kosten een maximumprijs vast, dan kan het wel zijn, dat bij aankomst van de volgende boot, die prijs te laag blijkt om den winkelier voor verlies te vrijwaren. Men zou kunnen zeggen, dat hij die ene keer dat verlies dan maar moet nemen, maar het grote bezwaar is dat hij, en zijn collega's er van zullen afzien dat artikel opnieuw te bestellen, en als dat artikel nu eens zeer belangrijk is voor de eerste levensbehoeften van de bevolking, wat dan?

Dit zijn moeilijkheden, die zich bij het prijsvraagstuk voordoen en het kwam dienstig voor het publiek daarover in te lichten.

Het Gouvernement overweegt desondanks toch voor enkele, zeer noodzakelijke goederen een proef met maximum-prijzen te nemen. Het bestudeert thans de mogelijkheid om voor bovengenoemde bezwaren een oplossing te vinden.

[Pater Diurnalium schreef „richtig". Dat is niet een germanisme, het is zuiver Duits voor „juist".]

VERENIGINGSNIEUWS.

— **Racing Club Curaçao:** Zondag as., 19 April, om 15 uur zal er een Softball-ontmoeting plaats hebben tussen „Venezuela en Racing Club Curaçao op het terrein Suffisant.

CHEQUE-KOERSEN.

De Plaatselijke Banken noteren de volgende koersen:

	Inkoop.	Verkoop.
Paramaribo	99.50	100.50
Londen	7.55	7.65
Caracas	51.75	54.—
New York	1.8850	1.9050

Curaçaose Begroting 1943.

De uitgaven voor het dienstjaar 1943 worden begroot op ƒ 16.589.998.—.

In bedoeld bedrag van ƒ 16.589.998.— zijn begrepen de navolgende uitgaven, welke een gevolg zijn van de buitengewone tijdsomstandigheden:

Verhoging telegramkosten	ƒ	30.000.—
Uitgaven ten behoeve van de luchtbeschermingsdienst	„	10.000.—
Bezoldigingen van extra personeel van de vreemdelingendienst	„	30.000.—
Kosten van de Schutterijen	„	2.010.294.—
Kosten van de Burgerwacht	„	15.000.—
Vrijwillige bijdrage aan de Rijksbegroting in de kosten van defensie van het Gebiedsdeel	„	240.000.—
Vrijwillige bijdrage aan de Rijksbegroting in de kosten van de oorlogvoering	„	2.000.000.—
Biezondere uitgaven in verband met de veiligheid van het gebiedsdeel	„	50.000.—
Huur van barakken van de Lago Oil & Transport Co Ltd. ten behoeve van de mariniers op Aruba	„	6.000.—
Kosten van instandhouding van het interneringskamp en onderhoud van de geïnterneerden op Bonaire	„	125.000.—
Extra vrijwillige bijdrage aan het Rijk ter vergoeding van het onderhoud van de geïnterneerden op Jamaica, afkomstig uit het Gebiedsdeel	„	70.000.—
	ƒ	4.586.294.—

De inkomsten voor het dienstjaar 1943 worden begroot op ƒ 16.666.786.—.

De middelen tot dekking van de uitgaven, welke een gevolg zijn van de buitengewone tijdsomstandigheden, zijn de volgende:

Invoerrecht:			
verhoging invoerrecht luxe-artikelen	ƒ 560.000.—		
10% extra heffing	„ 220.000.—		
		ƒ	780.000.—
Biezonder invoerrecht op benzine 10%		„	67.000.—
Gedestilleerd accijns:			
verhoging accijns	ƒ 270.000.—		
10% extra heffing	„ 100.000.—		
		ƒ	370.000.—
Accijns op geslacht 10%		„	1.600.—
Overdrachtsbelasting 10%		„	3.300.—
Grondbelasting 25%		„	170.000.—
Inkomstenbelasting 150%		„	600.000.—
Winstbelasting 15%		„	2.280.000.—
Hondenbelasting 10%		„	1.000.—
Motorrijtuig-, rijwiel- en motorbootbelasting 10%		„	16.000.—
Schoolgelden 10%		„	20.000.—
Inschrijving handelsmerken 10%		„	200.—
Keurgelden motorrijtuigen 10%		„	2.000.—
Dienstverlening bij de In-, Uit- en Doorvoer van goederen 10%		„	22.000.—
Huur van opslagplaatsen 10%		„	6.000.—
Uitvoerrecht van mijnproducten 10%		„	2.500.—
Opbrengst landstelefoon 10%		„	20.000.—
Loodsgelden (verhogingen 10%)		„	470.000.—
Opbrengst landswatervoorzieningsdienst 10%		„	45.500.—
Inkomsten Hypotheekbewaarder en opbrengst rooigelden 10%		„	800.—
Onderzoek en beproeving van stoomketels 10%		„	750.—
Ontvangsten van de Openbare Gezondheidsdienst 10%		„	2.800.—
Verpleeggelden 10%		„	300.—
Inkomsten abattoir		„	5.800.—
		ƒ	4.887.500.—

FILM.

South of Tahiti (West End) wordt gespeeld op een of ander eiland in de Stille Oceaan, waar de natuur in al haar ongerepheid tiert in een welige plantengroei en een dichtbevolkte fauna. Als huisdier gebruikt men er de luipaard, die zowel als makker, gids en verdediger optreedt. Op zekere dag landen drie avonturiers op dit fabelachtig rijke eiland, en moeten toezien hoe er kostbare paarlen door de godmoedige inboorlingen voor godsdienstige doeleinden worden opgeofferd aan het vuur, ter voldoening aan de daar in zwang zijnde afgoden.

De kwistigheid waarmee men met deze kostbare edelgesteenten omspringt, stuit den gelukzoekers zo tegen de borst, dat zij zich voornemen zich over de paarlen te ontfermen en haar zo te vrijwaren van het verniellend vuur. Maar de wijze hoofdman, die helaas het licht zijner ogen missen moet, behoedt de jonge mensen voor deze stap en van de gevolgen van dien.

De dochter (Maria Montes) van den blinden hoofdman heeft ook een belangrijk aandeel in de film, zodra het romantische van het geheel om de hoek komt loeren. De fantasie-rijke toeschouwer zal deze bekoorlijke „jungle-princess" misschien in verband willen brengen met de bekende sarong-girl. Maria Montes zingt in de film het lied „Mehali", begeleid door een — op het witte doek niet te bespeuren — prachtig orkest.

Doch zelfs op dat rustige eiland in de Stille Zuidzee moet er een medeminger de boel in elkaar trachten te schoppen, doch dat hij het voor uitverkorene No. 1 moet afleggen, behoeft geen nader betoog, zodat een gelukkig einde de film besluit.

Buitenland.

RUSSEN BREKEN DOOR.

Noland Norgaard seint uit Londen: Pogende om het belangrijk kruispunt van 6 spoorlijnen te veroveren alvorens de dooi grote strijdkrachten vastlegt, voerden de Russen 10 dagen van hevige gevechten op tot een doorbraak van de eerste linie van defensie van Bryansk. Berichten van het Russische front onthulden echter niet de aard van de doorbraak of de felle aanvallen van het Rode leger op de tweede defensielinie. In verband met vroegere inlichtingen werden Londense waarnemers echter geleid tot de conclusie, dat de Russen thans op zijn minst één en mogelijk meer bruggehoofden over de Desna hebben gevestigd als voorbereiding voor het verbreken van de spoorlijnen en het isoleren van het stadsgarnizoen.

Verder naar het Noorden voerden de nazies het gewicht van de Luftwaffe op tegen de concentraties van Russische troepen en tanks in de buurt van het Ilmenmeer. Een aanwijzing, dat de lente in dit gebied nog niet is aangebroken, werd gegeven in de Duitse bekendmaking, dat duikbommenwerpers nog steeds wegen over het ijs aanvielen, waarover de vijand grote reserves van manschappen en materiaal naar zijn frontlinies transporteerde. Het bericht toonde niet aan of het vervoer over het ijs plaats vond ten Zuiden van het meer, waar het 16e Duitse leger omsingeld is of ten Noorden ervan over de rivier Volkhov, waarlangs de Russen zo nu en dan aanvallen deden gedurende de winter in een poging om de belangrijke verbindingslijnen te bereiken van Von Leebs leger, dat Leningrad belegert.

De Russen meldden, dat zij hun aanvallen hernieuwden in de richting van Vyazma uit het Zuid-Oosten, doch er is geen aanwijzing of deze op belangrijke schaal gedaan worden of enige voortgang maken. Berichten uit Stockholm deelden mede, dat Timosjenko's strijdkrachten een diepe bres sloegen in de Duitse linies ten Noorden van Charkov, terwijl de voorste elementen reeds waren voortgerukt tot de nabijheid van Rjepki, een sleutelstad op 15 mijl ten Westen van Charkov. Men gaf geen aanwijzing of zij krachtig genoeg zijn om te pogen Charkov geheel te omsingelen. Duitse bronnen gingen voort er de nadruk op te leggen, dat de diepe modder grote operaties aan het Zuidelijk front verhinderde (Londen, (AP) 15.4).

SUCCESSEN VAN EEN RUSSISCHE DIVISIE.

Het Russische agentschap Tass somde de successen op van een der gardedivisies van het Rode leger aan het Westelijke front bij offensieve operaties gedurende een periode van 4 maanden.

Gedurende deze periode bevrijdde deze divisie meer dan 2500 Hitleristische officieren en manschappen. 100 Vijandelijke tanks en pantserwagens werden buiten gevecht gesteld. Meer dan 1500 mannen en commandanten van deze divisie werden gedecoreerd voor dapperheid (Moskou, (AP) 15.4.

NAZIES VOEREN STEEDS MEER RESERVES AAN.

Gemeld wordt, dat nazies meer reserves aanvoeren naar het gebied van Bryansk op 200 mijl ten Zuid-Westen van Moskou, waar de Russen zijn geslagen door de eerste Duitse defensielinie, welke het verkeerscentrum bewaakt. In een tegenactie wordt gemeld, dat Russische guerilla's in de dichte wouden nabij Bryansk vernielende aanvallen doen, waarbij zij treinen ontsporen en wegen onder vuur nemen alsmede vliegvelden om het vervoer van Duitse versterkingen te belemmeren (Kuibysjev, (AP) 15.4).

CEBU DOOR JAPS BEZET?

De radio van Rome zond een bericht uit, volgens welk de Japanse strijdkrachten de bezetting van Cebu in de Philippijnen voltooid hebben. Van radio Tokio zelf werd deze bewering niet gehoord. De radio van Rome is dikwijls voorbarig geweest in berichten betreffende Japanse successen (Londen, (AP) 15.4.

JAPANS OFFENSIEF IN DE ZUIDELIJKE SJAN-STATEN.

De Chinezen maakten bekend, dat de Japanners een groot offensief hebben geopend in de Zuidelijke Sjan-Staten van Birma. Naar vermeld wordt, zouden de Japanners pogen de spoorlijn tussen Mandalay en Lasjio door te snijden, ver achter de huidige Chinese linies ten Noorden van Toungoo. Mandalay was de voornaamste basis der Verenigde Landen in het Noorden van Birma. Lasjio is het punt waar een spoorlijn verbinding maakt met de Birmaweg (Tsjungking, (AP) 15.4).

DE BRITSE LUCHTAANVALLEN VOORTGEZET.

Het Britse Ministerie van Luchtvaart gaf het volgende communiqué uit: „Het Ruhrgebied werd in de afgelopen nacht weer hevig aangevallen door vliegtuigen van het Bommenwerperscommando. De dokken te Le Havre en Saint Nazaire en de vliegvelden in de Lage Landen werden ook gebombardeerd. 4 Onzer vliegtuigen worden vermist (Londen, (AP) 16.4).

De Britse bommenwerpers hamerden in de nacht wederom op de Ruhr en bij daglicht vielen de aanvallers objecten in de bezette gebieden aan. Hedenmorgen houdt de Royal Airforce het luchtoffensief aan, dat niet voor langer dan een uur of twee tot stilstand gekomen is sedert Dinsdagmorgen. De Ruhr, welke de meeste van de duizenden Britse bommen opving, die in de afgelopen week op Duitsland geworpen werden, scheen deze week weer duizenden te zullen moeten vangen (Londen, (AP) 16.4).

Officieel wordt medegedeeld, dat gevechtsvliegtuigen en Hurricane-bommenwerpers van de Raf hedenmorgen een vlucht uitvoerden over Duinkerken (Londen, (AP) 16.4).

ZOEKT HITLER EEN VREDE MET GROOT BRITANNIË?

Berichten uit Stockholm, die in de ochtendbladen verschenen, deelden mede, dat Hitler wederom zijn voelhoorns voor een vrede met Groot Brittannië uitsteekt. Hieraan werd toegevoegd, dat deze een gehucht werden teruggestoten als die in de lente van het vorig jaar vóór de Duitse aanval van Rusland.

De „Daily Mail" zeide, dat het vredesaanbod gemotiveerd wordt door de Duitse vrees voor een Geallieerde landing op het vasteland en de bange twijfel omtrent enig succes aan het Oostelijk front bij een lente-offensief, tenzij de Duitse achterhoede beschermd is. Het blad zeide, dat een bankier uit Keulen, die een goede vriend is van Franz von Papen, den Duitsen Ambassadeur in Turkije, naar Stockholm werd gezonden om contact te maken met de Britse Gezanten. Hieraan voegde het blad toe, dat hij tenslotte zijn zending opgaf als vruchteloos.

De „Mail" zeide: „Het schijnt, dat zijn voornaamste doel een oud soort was: namelijk om de Britten te overreden, dat een geheimelijk bewonderende Hitler slechts al te gaarne vrede met hun zal sluiten, zodat hij kan afrekenen met „den gemeenschappelijken vijand", het Europese Bolsjewisme. Hij gaf ook te kennen, dat de Duitsers bezorgd zijn over de omvang van de Russische successen en vrezen, dat, indien zij niet worden tegengegaan, de wereldoverheersing uit de Duitse handen zou kunnen worden gewrongen door het despotische Aziatische volk. Met deze verzoeken werden de gebruikelijke bluffeen gepaard, zoals: „Aanvaard dit laatste aanbod of wij zullen het Britse Imperium van de aardbodem vagen als wij met Stalin hebben afgedaan" (Londen, (AP) 16.4).

LAVAL WEER IN VICHY.

Pierre Laval, de „samenwerker", die pas weer zijn intrede heeft gedaan in het Franse cabinet, arriveerde kort na het middaguur in Vichy uit Parijs en werd ogenblikkelijk ontvangen door Maarschalk Pétain.

Laval was vergezeld van Fernand de Brinon, den Fransen Regeringsvertegenwoordiger in Parijs. Laval verliet het Parc Hotel na ongeveer een uur lang met Pétain gesproken te hebben. Lavals zwarte limousine verscheen voor het Regerings Hotel temidden van een zwijgende menigte van 2000 mensen, die in de morgen waren samengelopen om de enigszins late aankomst mede te maken.

Zonder stil te houden of het hoofd te keren verdween Laval in het gebouw, vergezeld door Fernand de Brinon en beiden voegden zich ogenblikkelijk in een kamer met Pétain. Een conferentie tussen Pétain, Darlan en Laval was officieel voor heden vastgesteld om een nieuwe Regering te vormen. Laval bracht de tijd sedert Dinsdag door in de bezette hoofdstad met een lange serie van conferenties. (Vichy, (AP) 16.4).

Laval deelde na de conferentie met Pétain mede, dat een nieuw cabinet is vastgesteld met uitzondering van 2 namen. (Vichy, (AP) 16.4).

UITLATINGEN VAN NOORDAMERIKAANSE SENATORS.

Senators, die het snel veranderende beeld in onbezet Frankrijk gadeslaan, deden sombere voorspellingen, dat de Franse vloot spoedig met de as zou kunnen samenwerken. Senator Lucas van Illinois zeide: „Hitler zal nu de Franse vloot nemen, aangezien hij de tijd nu geschikt acht. Hij heeft haar gezocht door maandenlang druk uit te oefenen. Wij kunnen thans elk ogenblik een directe actie verwachten."

Gelijksoortige meningen werden tot uitdrukking gebracht door de Senators Bone, Norris en Gillette. Gillette drong er op aan, dat de Verenigde Staten en hun Geallieerden alle Franse schepen en voorraden vasthouden en de Franse eilanden-bezittingen op het Westelijk Halfrond bezetten (Washington, (AP) 16.4).

STANDLEY OVERHANDIGT ZIJN GELOOFSBRIEVEN.

Admiraal William Standley, de nieuwe Ambassadeur in Rusland, overhandigde gisteravond zijn geloofsbrieven aan President Kalinin van de U.S.S.R. (Kuibysjev, (AP) 15.4)

DE NIEUWS REPORTAGE VAN DE AP.-CORRESPONDENTEN.

Bij de jaarlijkse bijeenkomst van de Canadese pers, welke een gemeenschappelijke nieuws vergarende organisatie is van de Canadese nieuwsbladen zeide de Voorzitter Rupert Davies, dat hij trots is over de diensten, die geleverd worden van de krijgstonelen. Hij bracht hulde aan het oorlogsnieuws van de Associated Press en noemde in het bizonder „de berichten van Larry Allen, die bijna zijn leven verloor bij het rapporteren van Britse vlootgevechten in de Middellandse Zee, Clark Lee, die de verdediging van MacArthurs strijdkrachten op Bataan versloeg en C. Yates McDaniel, den laatsten Amerikaansen verslaggever, die Singapore verliet" (Toronto, (AP) 15.4).

NEDERLAND.

HARE MAJESTEIT VERLEENT AUDIENTIE.

Konigin Wilhelmina heeft Harry Hopkins in audiëntie ontvangen (Londen, G.P.D. 16.4).

ONDERDRUKKING.

De Rooms Katholieke Handelshogerschool te Tilburg is op Duits bevel gesloten (Londen, G.P.D. 16.4).

DUITSLAND KOCHT NEDERLANDSE GULDENS.

Nederlandse guldens en halve guldens werden onmiddellijk na de bezetting in zeer grote mate door de Duitsers opgekocht. Vroeger begreep men niet goed de reden daarvoor omdat die geldstukken geen groot zilvergehalte hebben. Thans is het duidelijker: Ze waren toen reeds bestemd om aan de Japanners te worden verkocht, daar deze geldstukken immers ook in Indië in circulatie zijn! (Londen, G.P.D. 16.4).

SPIONNEN IN DE FABRIEK.

De Duitsers strekken hun bemoeizucht met de Nederlandse industrie steeds meer uit. Thans hebben zij een uitgebreide commissie in het leven geroepen voor contrôle op het gebruik van grondstoffen, welke commissie is begonnen met in 200 fabrieken een ingenieur als haar vertegenwoordiger aan te wijzen. Deze ingenieurs fungeren ook als spionnen van de fabricatiemethoden (Londen, G.P.D. 16.4).

INGEZONDEN.

(Buiten verantwoordelijkheid der Redactie).

NOGMAALS „NEUTRALE PAEDAGOGIEK".

In het weekblad „Curaçao" van 11 April jl. was een zekere schrijver Justus zeer verbolgen over het stuk „Neutrale Paedagogiek" van zijn lijfblad Amigoe, waarin ik trachtte aan te tonen, dat verbinding van beide termen tot ongerijmdheid moet leiden. En dan nog wel een „Pastoor", die dat schrijft. Waar haalt hij de euvele moed vandaan? Aangezien mijn opponent geen enkel tegenbewijs aanvoert tot weerlegging van die stelling, acht ik mij ontslagen om nogmaals dat standpunt uiteen te zetten.

Alleen zij het mij vergund om juist uit zijn stuk deze stelling nog beter toe te lichten. Ik schreef, dat een ieder er een God — met een grote g, geachte drukker — of een afgod op na hield. Zo is de afgod van het blad Curaçao en van vele zijner medewerkers het „antipapisme".

Het afgodsbeeldje heeft in Nederland reeds zo goed als afgedaan, maar kan nog altijd hier als een tweede rangsartikel bij een bepaalde groep „intellectuelen" dienst doen. Vervolgens heb ik toen uiteengezet, dat iedere opvoeding een zekere beschaving insluit. Welnu, daar is bij mijn opponent al heel weinig van te merken, want uit zijn pen vloeien zóveel hatelijkheden, verdachtmakingen en insinuaties, ook ten opzichte van andere personen, die er nu helemaal niets mee te maken hebben, dat deze geest geheel indruist tegen iedere beschaafde journalistiek; zowel schrijver als blad, waarin hij schrijft, zijn in fatsoenlijke, beschaafde persmanieren al heel slecht opgevoed.

Dan schreit nog de schrijver hete tranen over de slechte samenwerking en komt wederom de beroemde „eenheid" op de proppen. Het spijt me zeer, dat ik hem hierin niet kan troosten. Als iemand nu eenmaal rotsvast overtuigd is van de waarheid, dat twee maal twee vier is, dan kan hij er om wille van de eenheid er met de beste wil van de wereld geen fractie bij doen, zelfs niet één milliardste. En al zouden andersdenkende rekenaars, die bijvoorbeeld houden, dat 2 × 2 de som van 88 of 147 uitmaakt, ter wille van de eenheid in het rekenen zelfs zóver willen gaan om van 88 en 147 tot vijf af te dalen, dan nog kan de rekenaar van vier zelfs niet in een fractie-gedeelte tegemoet komen.

Wel zal hij, indien hij een opgevoed mens is, trachten om zijn andersdenkende mederekenaars niet te beledigen, geen grove insinuaties naar hun hoofd slingeren, en liefderijk met hen te disputeren. Maar het is en blijft onmogelijk voor hem om zijn standpunt op te geven, om de heel eenvoudige reden, dat het éne waar is, en al het andere, wat het ook zij, vals.

Ik mag ten slotte niet verzwijgen, dat het slot van het artikel uit het weekblad „Curaçao" mij zeer bemoedigend stemde; want de schrijver schrijft daar een verstandige zin: „Nu zwijg ik maar".

Zeer, zeer verstandig van hem. En laat hij altijd het woord van de H. Schrift voor ogen blijven houden: „De dwaas, zolang hij zwijgt, is geen dwaas."

P. fr. B. A. Schipper O.P.

Naschrift. Het ligt niet op onze weg om met een blad als het bovengenoemde te polemiseren. Wij plaatsen dit evenwel ter informatie van het publiek zonder natuurlijk op hetgeen het antialles blad verder zal schrijven t.a.v. deze quaestie in te zullen treden — Redactie.

ALLERLAATSTE NIEUWS

— **Kuibysjev:** Berichten delen mede, dat eenheden van het Rode leger, die de eerste linie van de nazie-fortificaties in de Bryansk-sector doorbraken, voortgang hebben gemaakt en een dozijn plaatsen hebben veroverd, die door de Duitsers verlaten werden.

— **Melbourne:** Het Australische communiqué deelt mede, dat Geallieerde vliegtuigen Rabaul gisteren kort na het middaguur hebben aangevallen. Een voltreffer werd geplaatst op een schip in de haven. Tevens viel een andere bom vlak naast het schip. Ook werden gebouwen getroffen. Alle vliegtuigen keerden veilig naar hun bases terug.

— **Londen:** Officieel werd bekend gemaakt, dat Churchill spoedig een verklaring over de oorlogssituatie zal afleggen. De officiële zegsman zeide ook, dat de Regering een „wit blad" hoopt uit te geven over de onderhandelingen van Cripps. De zegsman gaf echter te kennen, dat het verslag van Churchill zou kunnen worden uitgesteld door de „belangrijke besprekingen" met Generaal George C. Marshall en Harry Hopkins, wier tijd in Groot Britannië beperkt is.

— **New Delhi:** Het Britse communiqué deelt mede, dat felle gevechten gisteren werden voortgezet. De Britse strijdkrachten, die zich uit Migyaungye terugtrokken, vestigden posities nabij Yentsjaing, ten Zuiden van Minhla.

— **Caïro:** Het communiqué van het Midden-Oosten deelt mede, dat „onze patrouilles gisteren actief waren en den vijand de gehele dag lastig vielen."

— **Washington:** Het Noordamerikaanse Departement van Oorlog deelde mede, dat de kanonnen van Corregidor voltreffers hebben geplaatst op troepenconcentraties en trucks van de Japanners op Bataan en een vijandelijke ammunitie-opslagplaats door een voltreffer tot ontploffing werd gebracht. Men gelooft, dat de Japanse verliezen talrijk zijn.

— **Vichy:** Gemeld wordt, dat een bosbrand, welke 2 dagen lang woedde en meer dan 600 ares van de bossen van Fontainebleau vernielde, tenslotte onder bedwang is gebracht door de gemeenschappelijke pogingen van de brandweer en het Duitse leger.

Heden ontvingen wij het treurige bericht van het overlijden van onze beste vriend

A. H. SCHEELBEEK

Heden zou hij den leeftijd van 39 jaar bereiken.

Zijn nagedachtenis zal altijd bij ons in eere blijven.

Den Heer en Mevrouw TEUWEN
C. A. VAN RHEE
K. DE GRAAF

Curaçao, 16|4|'42 1292

Diep getroffen ontvingen wij de kennisgeving dat onze oudste en beste vriend, de heer

A. H. SCHEELBEEK

door vijandelijke actie om het leven is gekomen.
Wij gedenken een goede kameraad.

Familie N. van der Harst

Cur. 16/4/'42

Nederlands Premier over de Toekomst.

De Politieke Geloofsbelijdenis van Pieter Sjoerd Gerbrandy.

In een interview met Valentine Heywood, van de „Sunday Times" heeft Premier Gerbrandy zich uitgelaten over zijn opinies ten opzichte van de toekomst. Een uittreksel daaruit volgt hier:

„Evenals de zegsman van de Poolse Regering, Graaf Raczinski, dien ik vorige week interviewde — zegt Heywood — en die overtuigd is, dat we moeten terugkeren tot het systeem van staatkundig evenwicht, maar ditmaal een evenwicht voor de vrede, is de Nederlandse Premier, Gerbrandy, ervan overtuigd, dat we moeten terugkeren tot het systeem van collectieve beveiliging, maar ditmaal in samenwerking met landen, die vastbesloten en bereid zijn om die beveiliging desnoods met geweld door te zetten.

„Beide geïnterviewden bezigen leuzen, die uit de mode schijnen, maar beiden geloven, dat die leuzen vitale principes inhouden, aan welke men werkelijk leven kan inblazen.

„In de Volkenbond kon men niet spreken van neutraliteit".

„Dr. Gerbrandy protesteerde, toen ik de voor-oorlogse politiek van Nederland beschreef als een politiek van neutraliteit. „Nederland heeft de Volkenbond in woord en daad gesteund, en binnen die Bond kan men niet spreken van neutraliteit" zei hij. „De politiek van onafhankelijkheid, zoals wij het liever noemen, was een noodzakelijke beslissing bij het uitbreken van de oorlog. Nederland was zich bewust van de dodelijke bedreiging van het nazisme voor de mensheid en het menselijk leven, en van den beginne af aan was de grote meerderheid van ons volk geestelijk op de hand der geallieerden. Maar er was geen basis — ik herhaal: er wás gèen basis — waarop dit kon worden overgezet in een politieke overeenkomst, gezien het gebrek aan voorbereiding bij de niet-nazie-volken. De strictste neutraliteit, gecombineerd met een poging om onze verdediging te versterken, moest verkozen worden boven wat de Duitsers provocatie genoemd zouden hebben. De enige bestaande weg, die van de Volkenbond-overeenkomst, was opzettelijk verwaarloosd. Een andere weg kon niet geïmproviseerd worden".

„Het is niet te zeggen of er omstandigheden zullen ontstaan onder welke wederom een beslissing genomen zal moeten worden om „neutraal" te blijven. Ik verwacht het niet, en ik wens het ook niet".

Geen Verenigde Staten van Europa na de oorlog. Wat dan wel?

„Ten opzichte van het vraagstuk van de internationale machinerie voor na de oorlog is de Heer Gerbrandy voorzichtig hoopvol, maar hij staat erop, dat het idealisme met zijn voeten vast op de grond moet staan. „Onze in het verleden opgedane ervaringen hebben ons enige belangrijke lessen gegeven, zei hij, en als er wederom iets van de aard van een Volkenbond gevormd moet worden — en ik ben overtuigd, dat dit nodig is — dan moeten we kiezen tussen het principe van algemeenheid en het principe van gelijkgezindheid. Ik kies het laatste. Samenwerking zoals de Volkenbond die ziet is onmogelijk tussen naties als de ene daarvan een zeker begrip heeft voor de samenwerking van macht en recht, terwijl de andere in woord en daad de macht verheerlijkt als het leidende principe in de reeks van internationale verhoudingen.

„Het opnemen van zulke naties als de laatstgenoemde in de vorige Volkenbond stond gelijk met het zetten van een vos onder de hoenders" zei hij. „We moeten bescheiden en realistisch zijn" zei hij nadrukkelijk: „Samenwerking in de geest zoals ik aangaf streeft naar het oplossen van geschillen tussen de naties in een sfeer van groeiende internationale wetgeving. Dit is slechts gedeeltelijk mogelijk. De grote politieke problemen en belangen van de grote mogendheden kunnen niet, althans nog niet, gebracht worden binnen de grenzen van deze groeiende internationale wetgeving. En voor zover dat mogelijk is voor de kleinere mogendheden moeten we zien dat we uiteindelijk niet de keus hebben tussen oorlog en vrede, maar tussen een willekeurige oorlog en een oorlog als een aan regels onderge-schikt internationaal instrument. We zullen ons definitief genoodzaakt zien, politiemaatregelen te nemen tegen agressieve naties.

De meest voor de hand liggende maatregel van deze strekking zal waarschijnlijk zijn het concentreren van de luchtmacht in handen van een commissie uit de samenwerkende democratische volken, gecombineerd met een contrôle over de luchtmacht in de geslagen landen. U zult zich herinneren, dat de contrôle van de luchtmacht een punt van belang was op de ontwapenings-conferentie.

„En als er een belangen-groepering moet zijn in het een of ander toekomstig systeem van samenwerking — vroeg ik — welke naties acht u dan speciaal aangewezen voor samenwerking met uw eigen land op een basis van gemeenschappelijke noden en belangen?"

„Dr. Gerbrandy antwoordde: „Een staat is geen geografische conceptie, maar bovenal een historisch-politieke eenheid. Werkelijke samenwerking kan alleen verwacht worden onder die naties, welke historisch-politiek op elkander gelijken. Gedurende vier eeuwen heeft het Koninkrijk der Nederlanden over vier werelddelen uitgespreid gelegen en de belangen, welke het verdedigt, zijn verdeeld over de ganse wereld. Het heeft een enge samenhang en zijn delen kunnen niet apart beschouwd worden. **Daarom zouden wij niets gevoelen voor een onwezenlijke conceptie zoals een puur-Europese statengroepering, een Verenigde Staten van Europa."**

„Misschien — zegt Heywood — schemerde iets van zijn eigen opvattingen door in wat hij hieraan toevoegde: „Ik hoop, dat de samenwerking in deze oorlog een bruikbare politieke gelijkenis zal openbaren tussen de meeste huidige geallieerden."

„De Heer Gerbrandy gaf gaarne toe, dat er een grotere belangen-gemeenschap bestaat tussen Nederland en feitelijk alle kuststaten, enerzijds, en Groot Britannië, de Verenigde Staten en andere overzeese landen anderzijds, dan met een puur-Europese groepering. Het was eigenaardig, te ontdekken, dat de Heer Gerbrandy voor een analogie zich wendde tot de Middeleeuwen, de tijden, toen de handel in handen was van de en prijzen van materialen en arbeid werden vastgesteld in centraal opzicht door de regeringen en in locaal opzicht door de gilden.

„Tot een dergelijk soort systeem moeten we terugkeren", zeide hij, „maar in een hogere en betere vorm."

„In voor-oorlogs Nederland waren, net als in tal van andere landen, sedert lang invloeden aan het werk geweest voor het vormen van een soort beramingspolitiek. Bovendien hadden wij net als de meeste andere landen om maatregelen te nemen, zoals het beschermen van onze nationale landbouw, het vaststellen van prijzen voor de internationale markt, het verlenen van regerings-subsidies en zo voorts. Na de huidige oorlog zullen we niet kunnen ontkomen aan een soort van bijkomstig internationaal plannen om wilde concurrentie te verhinderen tussen de industrieën in het voorzien van Europa met voedingsmiddelen en grondstoffen, vooral tussen de voor-oorlogse industrieën, die trachten, haar vroegere markten te heroveren en de industrieën, welke kunstmatig door de oorlog bevorderd zijn en zullen trachten, haar nieuwe markten te behouden.

„Er zullen drie tendenzen zijn, welke leiden in de richting van een beramingspolitiek, en weg van wat men pleegt te noemen de „liberale" economie van het voor-oorlogse Europa: de tendens, die ontstaat uit de speciale condities, welke in de wereld na de oorlog op de voorgrond treden; de tendens, welke reeds kort voor de vorige oorlog aan het werk was, gedeeltelijk tengevolge van de internationale politieke situatie, welke autarchie scheen te vereisen; de tendens, welke reeds in de negentiende eeuw optrad en die ik het best samen kan vatten in de woorden „justum pretium" („een rechtvaardige prijs"). De eerstgenoemde tendens is aan het voorbijgaan; de tweede is onzeker en de derde is blijvend en groeit.

„Gezien deze tendens is thans het probleem, hoe een harmonische combinatie te vinden van vrijheid en initiatief met de nodige organisatie. Daarvoor is een oplossing te vinden."

„Toen ik een vraag deed — zegt Heywood — omtrent het gevaar van het ontaarden van nationaal plannen in economisch nationalisme — antwoordde Gerbrandy:

„Beramings-politiek beduidt niet noodzakelijkerwijze staats-socialisme, en behoeft ook niet een spanning in het ganse economische veld teweeg te brengen. Plannen, zoals ik dat voor de geest heb, bestaat in de eerste en voornaamste plaats uit het ontwikkelen en vergroten van bestaande factoren. Men kan slechts dat leiden en regelen, wat van nature vloeit."

„Alle besprekingen omtrent de toekomstige samenwerking in de politieke sfeer — zeide de Premier—nemen over het algemeen veel dingen als vanzelfsprekend aan, die onzeker zijn. Maar er zijn krachten, welke in staat zijn, schijnbaar zeer logische beramingen in de war te sturen. Zo heeft bijvoorbeeld de natuurlijke graad van bevolkingstoeneming ingrijpende gevolgen. Denkt maar eens aan de problemen, veroorzaakt door de nog snel groeiende bevolking van Rusland, Japan en het Koninkrijk der Nederlanden, de dalende bevolkingstoeneming in Groot Brittannië en de bevolkings-stilstand in Frankrijk.

„Wat mensen en volken doen, is gewoonlijk lang te voren in hun geest ontstaan. Wat zij doen, is wat zij vroeger gedacht hebben. Zo is het ook gegaan met het nazisme en het fascisme. Daarom heeft het systeem van hogere opvoeding en denken een beslissende werking. **Als God en Zijn Woord er buiten gelaten worden, faalt de samenwerking tussen de naties, en zal blijven falen, al is de organisatie ook nog zo mooi.** Het is zo gemakkelijk te spreken van rechtvaardigheid, als we er iets bij winnen, en zo moeilijk, als we er offers voor moeten brengen. **Het is gemakkelijker, deze ontzettende oorlog te winnen dan een rechtvaardige vrede te bewaren.**

„Elk tijdperk heeft zijn leidende mensen nodig. We hebben meer behoefte aan staatslieden dan aan economen. Er zal veel van afhangen of de wereld op het critieke ogenblik kan beschikken over staatslieden en of de wereld bereid is, zich van hen te bedienen. En de staatsman moet meer zijn dan een uitdrukking van wat in het volk leeft. Hij moet de mensen verder leiden dan dat, zodat, als hij zijn gedachten uitdrukt, de mensen zullen zeggen: „Ja, dat is wat we gevoelen, dat is wat we wensen."

Premier Gerbrandy en de toekomst.

Het te Buenos Aires verschijnende weekblad „Nederland" knoopt aan dit interview de volgende beschouwing vast:

Professor Gerbrandy is een bekwaam man, met ervaring in regeringszaken, en als hij over de toekomst spreekt, mogen we gerust aannemen, dat hij weet wat hij zegt. Dit in aanmerking nemende, zullen we goed doen, reeds nu te beginnen met ons voor te bereiden op de volgende oorlog.

Ik heb, na de bijeenkomst van Roosevelt en Churchill op volle zee — de eerste, dus — met het grootste enthousiasme kennis genomen van het toekomst-programma, dat daaruit is voortgevloeid, de zogenaamde „Atlantische Overeenkomst". Tegelijkertijd heb ik uiting gegeven aan het grootste scepticisme, wat de oprechte wil der staatslieden betreft om het in die overeenkomst opgestelde programma, wat de na-oorlogse toekomst betreft, uit te voeren. Ik geloofde niet, dat zij er aan zouden geloven. En ziet: niet zonder trots, maar hoegenaamd zonder enige voldoening, zie ik, dat de Nederlandse premier mij volkomen gelijk geeft. Ook hij gelooft er niet aan. Tenminste, oordelend naar het interview, dat voorzover ik weet tot dusverre niet gedesavoueerd is. Integendeel: de Nederlandse regerings-persdienst heeft er beslag op gelegd, wat de Nederlandse text aangaat, voor de Nederlandse pers in onze overzeese gebieden en daarbuiten.

Naar gezegd: terwijl ik er trots op ben, dat ik de psychologie der geallieerde politici te Londen goed heb begrepen, heb ik daar geen voldoening van. Want ik geloof, dat de uitvoering zonder enig voorbehoud van de Atlantische Overeenkomst aan de wereld een kans zou geven, en dat de niet-uitvoering daarvan de wereld zal houden in de onmogelijke toestand, waarin zij op het ogenblik verkeert. D.w.z.: een toestand, die van tijd tot tijd leidt tot rampen als de huidige oorlog.

En, nogeens: dat geeft me geen voldoening.

* * *

De Heer Gerbrandy wijst voor de toekomst het principe van algemeenheid in de internationale organisatie af, en prefereert het principe van gelijkgezindheid. Hij wil terugkeren tot collectieve beveiliging, en zegt, dat **we voor de toekomst weer een soort volkenbond nodig hebben, uitsluitend bestaande uit volken, die bereid zijn, desnoods met geweld, die beveiliging door te zetten.**

Dus met andere woorden: terugkeer op de oude paden. Het is den interviewer zelf opgevallen. Hij had eerst een zegsman van de Poolse regering geïnterviewd, en die sprak van terugkeer tot het staatkundig evenwicht; daarna kwam Prof. Gerbrandy, die terug wil naar de collectieve beveiliging. **„Het zijn verouderde leuzen"** — zegt de interviewer — maar beide heren geloven, dat men hun — d.w.z. de leuzen — nieuw leven kan inblazen."

Op één punt doet Prof. Gerbrandy een concessie. Hij zegt, dat we politie-maatregelen moeten nemen: zoiets als een volkenbond-luchtmacht, die als politie werkt.

Maar overigens: het oude systeem. Een land wordt aangevallen; automatisch zullen de andere landen, de democratische landen, bereid moeten staan, den collega te verdedigen.

Laten we hopen, dat tegen die tijd in alle aangesloten landen Churchills bereid zullen staan, en aan het hoofd der regeringen staan, die zeggen: „Ja!" En niet Chamberlains, die zeggen: „Ik zal me er nogeens op beslapen" of „Geef liever toe".

Maar het lijkt me rustiger en misschien practischer, te zoeken naar iets, dat die aanval, die dit flinke collectieve optreden nodig zou maken, van te voren vermijdt. Ik geef toe: het zal moeilijk zijn, zoiets te vinden.

Was Nederland niet neutraal?

In het interview verdiept de Nederlandse premier zich in de Nederlandse vóór-geschiedenis van deze oorlog, en zegt tot den interviewer: ik vind het niet aardig van u, dat u onze politiek van vóór de oorlog beschrijft als neutraliteits-politiek.

En ook op dit punt ben ik het roerend met Prof. Gerbrandy eens. Nederland was niet neutraal.

En hier een opmerking tussen twee haakjes. Toen voor kort de conferentie van Rio de Janeiro gesloten werd, voerden de verschillende gedelegeerden het woord, en onder hen ook de flinke Mexicaanse gedelegeerde, die als de grote man op deze conferentie beschouwd werd. Hij bewees van deze oorlog iets geleerd te hebben, en zei: „Neutraliteit kan in deze oorlog en tegenover nazisme, fascisme en de Japanse variëteit — ik weet niet hoe die heet — niet bestaan. Neutraliteit tegenover nazisme, fascisme en... Japanisme is verraad". Waarop een stormachtig applaus en gejuich losbarstte. Ik weet niet, of alle gedelegeerden daaraan deelgenomen hebben.

Maar Prof. Gerbrandy had gelijk: Nederland was niet neutraal. Nederland liet zich intimideren door de natie, die het hardst schreeuwde, het hardst dreigde, het hardst protesteerde. Dat was Duitsland, met — om de woorden van den Heer Gerbrandy zelf te citeren — „wat de Duitsers provocatie genoemd zouden hebben". En daarom deed — binnen zekere grenzen, natuurlijk — Nederland wat Duitsland wilde, en liet na, wat Duitsland niet wilde. Daarom werden bladen, die tegen het nazisme schreven en de regering op onze „vijfde colonne" opmerkzaam maakten, op hun vingers getikt; daarom werd aan generaal Reynders de staat van beleg, waarom hij als het ware smeekte, geweigerd; daarom konden tot op het laatste ogenblik — toen het te laat was — onze N.S.B.ers en soortgelijke verraders ongestraft hun gang gaan.

En dit alles, niettegenstaande het feit, dat — naar Prof. Gerbrandy zéér juist opmerkt — de grote meerderheid van ons land geestelijk op de hand der geallieerden was.

Prof. Gerbrandy noemt dat, in tegenstelling met de „neutraliteit", waarover de interviewer sprak, een „politiek van **onafhankelijkheid**". Ik zou het een politiek van **afhankelijkheid** noemen: afhankelijkheid van de omstandigheden, afhankelijkheid van de „collectieve bescherming" — die faalde —; afhankelijkheid van onze en aller onmacht.

Maar de Heer Gerbrandy heeft gelijk: we kónden niet anders, althans in hoofdzaak niet. Onze bondgenoten in de Volkenbond hadden gefaald — en dit wisten wij sedert China en Ethiopië; sedert veel langer zelfs: sedert Fiume en Corfu en Vilna.

We kónden niet anders. We hadden misschien iets minder berustend in onze onmacht kunnen zijn, iets minder slaafs gehoorzaam aan Duitsland; we hadden onze „vijfde colonne" achter slot en grendel kunnen zetten, schoonmaak tegen de N.S.B.-ers in ministeries, leger, provinciale en gemeentebesturen kunnen houden. We hadden kunnen doen, wat Duitsland ons ten onrechte verweten heeft dat we gedaan hebben: in het geheim Engeland, België, Frankrijk kunnen consulteren.

Máár... uiteindelijk zou ons dat geen zier geholpen hebben. We hadden ons misschien een paar dagen langer kunnen verdedigen; we hadden misschien enige mensen kunnen fusilleren, die den vijand bij zijn aanval geholpen hebben; die op het ogenblik bezig zijn, ons volk te mishandelen en verraden, en die we nu straks zullen moeten fusilleren. Maar ten slotte zou het op hetzelfde neergekomen zijn. Want we waren één schuldige temidden van een massa schuldigen; één egoïst temidden van een wereld van egoïsten, met een egoïsme dat, als alle egoïsme, zich uiteindelijk tegen ons keerde. Er zijn nóg van die egoïsten.

Gerbrandy gaat terug naar de oude paden.

De vraag is: zal dat, als we met Professor Gerbrandy de „collectieve beveiliging" weer oprakelen, anders gaan?

Ja, zegt Prof. Gerbrandy, want in de eerste plaats hebben we veel geleerd, en in de tweede plaats moeten we zoiets hebben als een collectieve luchtmacht.

Het denkbeeld is aantrekkelijk, maar Prof. Gerbrandy, die volgens het interview, voor zijn economische politiek terug wil naar de Middeleeuwse gilden voor locale prijsbepaling en de staat voor centrale prijsbepaling (In de gildentijd?) en een nieuwe volkenbond of zo voor internationaal-centrale prijsbepaling, zal ons toegeven, dat het idee niet nieuw is. Het Romeinse rijk, dat in zijn dagen de internationale eenheid was, had zijn internationaal legercorps, dat plaatselijke insubordinatie moest onderdrukken, en uiteindelijk er een gewoonte van maakte, het rijk te verkopen aan den meestbiedende of den populairste of, in sommige gevallen zelfs, den belachelijkste. Constantinopel had een dergelijk corps, dat ten slotte de macht werd. Het gevaar van een dergelijk corps is steeds, dat het op een goede dag bemerkt, dat het de macht in handen heeft, en tot de overtuiging komt: dan kunnen we van die macht ook gebruik maken. Eén — ook verfilmd — boek van Wells beschrijft een internationale luchtmacht, die zich de macht aanmatigt. Ten goede. Maar het had ten kwade kunnen zijn.

Maar zelfs dàt bezwaar erbuiten latend: heeft Prof. Gerbrandy motieven om aan te nemen, dat het in de toekomst anders zal gaan als wij opnieuw een Volkenbond hebben, à la de vorige maar méér zo, en met een luchtleger?

Daar komt een waarschuwing van iemand, die in Silezië geweest is: „ze zijn daar bezig, zogenaamde sportverenigingen te vormen. De jongens zijn met stokken bewapend. Daar moet ingegrepen worden vóór het erger wordt".

Een vergadering van de Volkenbond wordt bijeengeroepen, onderzoekt deftig de aanklacht en komt tot de overtuiging, dat men zich niet belachelijk moet maken wegens een troep jongens met stokken.

Een maand of wat later komt de waarschuwing: „Die jongens met stokken zijn ondergrond gegaan, de mijnen in; wie weet, misschien hebben ze daar èchte geweren. Bovendien: ze werken verdacht met chemicaliën; misschien wel handgranaten en gifgassen".

De Volkenbond vergadert en besluit, dat men om zulke vage dingen en kinderachtigheden de Silezische regering niet op haar teentjes zal trappen.

Bovendien, denken de afgevaardigden van Patagonië en IJsland en Korea: wat gaat mij Silezië aan?

Derde bedrijf: de Silezische jongens zijn uit de mijn gekomen, en wèrkelijk: zij manoeuvreren met nieuwe wapens, en microben, en gifgassen: ijselijk. De Volkenbond onderhandelt **vier maanden**, en besloten wordt, op te treden. Polen ligt het dichtst bij, daarheen gaat de internationale luchtvloot en zal als operatie-basis nemen.

„Liever niet", zegt de Poolse regering; „ik krijg er maar last van. Ik heb al genoeg oorlog gehad, zo tussen 1938 en 1943, en ik heb liever geen cholera en typhus in mijn land. Laat óns erbuiten......"

En we zijn weer terug op de oude paden......

* * *

Professor Gerbrandy zegt, dat de grootste fout, die de wereld gemaakt heeft, toen de Volkenbond opgericht werd, was, dat de wolven werden opgenomen in de schaapskooi en de vossen in het hoenderhok. Neen, zegt hij: we moeten alle kippen bij elkaar doen, en de vossen erbuiten laten.

De Atlantische Overeenkomst dacht er anders over, en zei: „Ook buiten het hok is de vos een vijand; laten we hem binnen laten, maar hem ontdoen van zijn vossige hoedanigheden."

Men lacht? Ik kan u verzekeren, dat het gebeurd is in de wereldgeschiedenis, en dat de geschiedenis der menselijke ontwikkeling op een goede dag den wolf heeft toegelaten in de schaapskooi, en hem heel netjes veranderd heeft in een herdershond, die de schapen helpt hoeden.

* * *

Misschien heeft Professor Gerbrandy gelijk, en moeten we weer terug op de oude paden. Maar laten we dan ook consequent zijn. Laten we, als de oorlog eenmaal gewonnen is — en Professor Gerbrandy zegt, zéér terecht, dat het gemakkelijker is deze oorlog te winnen, dan een rechtvaardige vrede te handhaven — alles wat in Duitsland en Italië ook maar iets te maken gehad heeft met nazisme en fascisme, uitmoorden; laten we elk wapen of instrument verbieden, dat snijdender is dan een houten lepel; laten we de rest van het Duitse en Italiaanse volk veroordelen tot landbouw — mits met houten ploegen — en veeteelt — met ploegpaarden, maar géén cavallerie-paarden — en alle industrie verbieden.

Kolen? Die zal Frankrijk wel exploiteren, met Duitse slaven als medewerkers.

Als het niet anders gáát, laten we het dan zó doen. Het zal op die manier althans langer duren tot Duitsland weer aan zijn wraak toe is. Die zal komen als Duitsland van concessie tot concessie weer een modern land is geworden, en als de rest van de wereld uit collectieve veiligheid weer ingedommeld is. Maar dàn zal zij vreselijk zijn, vreselijker dan het werk, dat de gestapo thans in de concentratie-kampen doet.

* * *

Maar wat dàn?

Zouden we het tòch niet eens proberen met het principe der algemeenheid, dat Professor Gerbrandy verwerpt ter wille van de gelijkgezindheid? Erger dan het beeld, hierboven opgehangen ter afschrikking, kan het toch wel niet zijn! Of het gelukken zal, weet natuurlijk niemand, maar gezien het onmogelijke alternatief zouden we het toch eens kunnen proberen. Lukt het niet, dan kunnen we nog altijd terugkeren tot de „gelijkgezindheid" als deze bestaat. Wat ik bestrijd, zolang geen gelijkheid bestaat.

Algemeenheid in internationale organisatie. D.w.z. niet alleen dat elk land ertoe màg behoren, maar dat elk land ertoe **moet** behoren. Want iets er buiten laten zou zijn, een vijand kweken.

Een centraal gezag, met politiemacht. Als er, in het Koninkrijk der Nederlanden, zoals dat in vredestijd is, opstootjes zijn in een der provincies, moet de plaatselijke politie zorgen voor herstel der orde. En is die niet toereikend, dan doet zij een beroep op het centrale gezag, en dàt grijpt in.

Het gaat niet lang wikken en ... het gaat niet zeggen: wat ... Haag die geschiedenis in Lim... het gaat niet zeggen: „Maa... geld, misschien mensenlev... **doet.**

Een eigen leger voor Lim... heid! Voor het bewaren de... lijke rust? Als de plaatseli... dat niet afkan, zullen we ce... pen zenden, de onrustst... doos zetten en de politie, di... liet komen, reorganiseren, ... afzetten en door nieuwe ve...

* * *

„Maar daarmee is toch nie... Het bewaren der rust is te ... negatiefs. Er moet ook posi... niserend werk gedaan word...

Stellig. Professor Gerb... dat ook heel goed. Hij zeg... wereld staatslieden nodig h... vindt staatslieden meer w... economen. Ik zou daartegen... zetten, dat een staatsman, di... vens econoom is, geen staats... dat een econoom, die de were... mie wil organiseren geen e... als hij niet tevens staatsma...

En evenals Professor Gerb... ik een gedirigeerde econom... tiek willen, mits dat een w... tiek zij. Want er is geen la... twee laatste decenniën hebb... ons allen ellende bezwezen ... nomisch onafhankelijk is w... van de wereld, en dus is er ... dat zijn eigen economie mag... dirigeren buiten wereldver...

En men gelove mij: dan ... blemen als de demografis... Professor Gerbrandy noem... lossing vinden, die zij tot dus... gevonden hebben, omdat zij ... problemen waren, ingedamd ... tionale grenzen.

En ten slotte: tegen het ... het interview zegt Professor ... dy, zéér terecht: „Als God ... Woord erbuiten gelaten wor... de samenwerking tussen de ... zàl blijven falen al is de orga... zo mooi." Die uitlating zou ... completeren met een citaat ... derlands lied: „Helpt nu uzel... u God."

Laten wij beginnen met ... plaats van terug te keren to... sleur, en dan maar gelaten ... ten of een hogere macht on... sleur zal redden. Laten we ... helpen, dan doen we God... dan zal Zijn hulp ons niet ...